

105. СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „АТАНАС ДАЛЧЕВ“
гр. София

ПРАВИЛНИК

**ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ
НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД**

УЧЕБНА 2026/2027 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

Раздел	Обхват
Глава първа. Общи положения	чл. 1–7
Глава втора. Организация, управление и отговорности	чл. 8–16
Глава трета. Основни правила за работещите и учениците	чл. 17–25
Глава четвърта. Сгради, помещения, работни места и оборудване	чл. 26–34
Глава пета. Кабинети и дейности с повишен риск	чл. 35–41
Глава шеста. Пожарна безопасност и действия при бедствия	чл. 42–49
Глава седма. Достъп, движение и дейности извън училището	чл. 50–55
Глава осма. Обучение и инструктаж по безопасност	чл. 56–60
Глава девета. Инциденти и трудови злополуки	чл. 61–66
Глава десета. Първа помощ	чл. 67–71
Глава единадесета. Документация, контрол и отговорност	чл. 72–78
Преходни и заключителни разпоредби	чл. 79–82
Приложения: инструкции за безопасност	№ 1–9

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този правилник урежда организацията, правата, задълженията и мерките за осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд в 105. СУ „Атанас Далчев“ (училището).

(2) Правилникът се прилага за всички работници и служители, ученици, стажанти, посетители, изпълнители и други лица, които се намират в сградата, двора или участват в дейност, организирана от училището.

(3) Когато дейност се провежда извън училището или в електронна среда, правилникът се прилага съобразно естеството на риска и доколкото отделен нормативен или вътрешен акт не предвижда специални правила.

Чл. 2. (1) Правилникът се издава на основание Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Кодекса на труда, Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за защита при бедствия, Закона за Министерството на вътрешните работи и приложимите подзаконовни нормативни актове.

(2) Прилагат се и Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за обучението и инструктажа по правилата за здравословни и безопасни условия на труд, Наредба № 8121з-647 от 01.10.2014 г. за пожарната безопасност при експлоатация на обектите, Наредба № 24 от 10.09.2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, както и другите относими действащи актове.

(3) Цитирането на нормативни актове в правилника не ограничава прилагането на последващите им изменения и на други задължителни правила.

Чл. 3. (1) Правилникът се прилага съвместно с Правилника за дейността на училището (ПДУ), Правилника за вътрешния трудов ред (ПВТР), Правилника за пропускателния режим, плановите за защита при бедствия, пожарна безопасност и евакуация, оценката на риска, длъжностните характеристики и заповедите на директора.

(2) При противоречие се прилага актът от по-висока степен. Вътрешните актове се тълкуват съгласувано и не могат да ограничават права или да създават отговорност извън предвиденото в закона.

Чл. 4. (1) Основна цел е предотвратяването на увреждания на здравето и живота чрез оценяване и ограничаване на риска, поддържане на безопасна физическа среда, обучение, инструктаж, контрол и навременна реакция при инцидент.

(2) Мерките се определят съобразно конкретния риск и особеностите на учениците, включително възраст, здравословно състояние, увреждане или специални образователни потребности, без дискриминация и с осигуряване на разумни улеснения, когато са необходими.

Чл. 5. (1) Всеки има право да получи разбираема информация за рисковете и приложимите правила за безопасност.

(2) Работник или служител има право да преустанови работа при непосредствена опасност за живота или здравето по реда на закона, като незабавно уведоми прекия ръководител или директора.

(3) Ученикът прекратява опасното действие и незабавно уведомява учител или друг служител. Той не се допуска до дейност, за която не е инструктиран или за която липсват необходимите условия и надзор.

Чл. 6. (1) Разходите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд не се възлагат на работниците и служителите.

(2) Лични предпазни средства и специално работно облекло се осигуряват при наличие на риск и по реда на действащите правила. Представителното облекло на педагогическите специалисти не е лично предпазно средство.

Чл. 7. (1) Правилникът е достъпен за работещите и учениците по начин, определен от директора, а приложимите правила се довеждат до знанието им срещу подпис или чрез друг проследим способ.

(2) Външните изпълнители се запознават с рисковете и правилата, относими към възложената работа, преди допускането им до обекта.

ГЛАВА ВТОРА ОРГАНИЗАЦИЯ, УПРАВЛЕНИЕ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл. 8. (1) Директорът организира, ръководи и контролира дейността по здравословни и безопасни условия на обучение и труд и носи отговорност в рамките на правомощията си като работодател и орган за управление на училището.

(2) Директорът утвърждава оценката на риска и програмата от мерки, определя длъжностни лица и екипи, осигурява обучение, инструктаж, обслужване от служба по трудова медицина, пожарна безопасност, технически проверки и необходимите средства.

(3) Възлагането на конкретни функции не освобождава директора от задълженията, които законът възлага на работодателя.

Чл. 9. (1) Заместник-директорът по административната дейност подпомага директора и осъществява текущ контрол върху състоянието на сградата, съоръженията, пропускателния режим, пожарната безопасност, ремонтите, техническите проверки и отстраняването на установени неизправности в рамките на възложените му функции.

(2) При непосредствен риск той организира обезопасяване на мястото, ограничаване на достъпа и уведомяване на директора и компетентните лица.

Чл. 10. (1) Заместник-директорите по учебната дейност контролират спазването на правилата за безопасност в образователния процес, организацията на дежурствата, безопасното провеждане на занятията и дейностите извън училището в рамките на възложените им функции.

(2) Констатираните нарушения и рискове се документират и докладват на директора за предприемане на мерки.

Чл. 11. (1) Комитетът или групата по условия на труд участва в обсъждането на политиката, оценката на риска, програмата от мерки, причините за трудови злополуки и резултатите от контрола съобразно закона.

(2) Представителите на работещите се избират и осъществяват правомощията си по реда на Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 12. (1) Лицето, провеждащо инструктаж, изпълнява задачата само ако е определено с писмен акт и притежава необходимите знания и компетентност.

(2) Инструктажът не се свежда до формално подписване. Той включва конкретните рискове, безопасните действия, забраните, средствата за защита и поведението при авария или инцидент.

Чл. 13. (1) Медицинското лице в училището действа в рамките на медицинската си компетентност и приложимата нормативна уредба, участва в здравното образование и подпомага организацията при инцидент.

(2) Отсъствието на медицинското лице не освобождава работещите от задължението да подадат сигнал на 112 и да окажат първа помощ в рамките на подготовката си.

Чл. 14. (1) Учителят организира занятията така, че да не допуска предвидим риск, проверява състоянието на използваното помещение и оборудване и дава ясни указания за безопасност.

(2) При неизправност или опасна ситуация учителят прекратява дейността, извежда учениците при необходимост, ограничава достъпа и уведомява компетентния служител или ръководството.

(3) Учителят не оставя поверените му ученици без надзор, когато естеството на дейността, възрастта им или конкретният риск изискват присъствието му.

Чл. 15. (1) Класният ръководител организира запознаването на учениците с общите правила и с действията при евакуация, следи за отразяването му и информира родителите по въпроси на безопасността, когато това е необходимо.

(2) Инструктажът на учениците се провежда в началото на учебната година, при промяна на условията или правилата и преди дейност с конкретен риск; не се ограничава до предварително фиксиран брой пъти годишно.

Чл. 16. (1) Непедагогическият персонал изпълнява задълженията по безопасност съобразно ПВТР, длъжностната характеристика, проведените инструктажи и писмените разпореждания.

(2) Служителите, на които са възложени функции по контрол на достъпа, действат единствено в рамките на законовите и трудовите си правомощия и на Правилника за пропускателния режим.

ГЛАВА ТРЕТА

ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА РАБОТЕЩИТЕ И УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 17. (1) Работниците и служителите са длъжни да спазват правилата за безопасност, да използват правилно оборудването и предоставените средства за защита и да не отстраняват или заобикалят защитни устройства.

(2) Всеки работещ незабавно съобщава за неизправност, инцидент, почти настъпил инцидент или друга опасност и съдейства за нейното ограничаване, без да предприема действия извън компетентността си.

Чл. 18. (1) Не се допуска изпълнение на работа под въздействие на алкохол, наркотични или други упойващи вещества, както и употребата им на територията на училището.

(2) Тютюнопушенето, включително употребата на електронни цигари и нагреваеми тютюневи изделия, се забранява съобразно закона и вътрешните правила.

Чл. 19. (1) Учениците изпълняват указанията на педагогическите специалисти и служителите, не създават опасност за себе си или за други лица и не използват без разрешение машини, уреди, химикали, електрически табла, пожарогасители или аварийни съоръжения.

(2) Забраняват се опасни игри, блъскане по стълби и коридори, сядане и надвесване през прозорци или парапети, хвърляне на предмети и внасяне на оръжия, пиротехнически изделия, запалими, взривни, токсични или други опасни вещества и предмети, освен когато са необходими за разрешена учебна дейност и са под контрол на отговорно лице.

Чл. 20. (1) Ученик, който забележи опасност или инцидент, незабавно уведомява най-близкия учител или служител и изпълнява дадените указания.

(2) От ученика не се изисква да извършва спасителни, медицински, технически или охранителни действия, които могат да го изложат на риск. Помощ се оказва само в рамките на възрастта, знанията и безопасната ситуация.

Чл. 21. (1) По време на учебен час учениците се освобождават от занятието и напускат училището само по реда на ПДУ, освен при евакуация или друга непосредствена опасност.

(2) Педагогически специалист не преустановява самоволно час и не освобождава ученици преди края му, освен когато безопасността налага това; в такъв случай уведомява ръководството възможно най-бързо.

Чл. 22. (1) Дежурните учители и определените служители осъществяват наблюдение в зоните и времето, посочени в утвърдения график, и реагират на рисково поведение, струпване, конфликт или техническа опасност.

(2) Дежурството не прехвърля изцяло отговорността за безопасността върху дежурното лице и не отменя задълженията на останалите работещи.

Чл. 23. (1) При насилие, тормоз, заплаха, самонараняване или друго поведение с риск за живота и здравето се предприемат незабавни действия за прекратяване на опасността и се прилагат училищният механизъм за противодействие на тормоза, ПДУ и приложимите правила за закрила на детето.

(2) Информацията се споделя само с лицата и органите, които имат правно основание и служебна необходимост да я получат.

(3) При данни за дете в риск или за необходимост от закрила директорът или определено от него лице подава сигнал до дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи по реда на Закона за закрила на детето.

Чл. 24. (1) При наличие на медицински противопоказания или индивидуални потребности дейността се организира въз основа на предоставените по надлежния ред данни и препоръки, при спазване на медицинската тайна и защитата на личните данни.

(2) Лекарства се приемат или подпомага тяхното приемане само при наличие на правно основание, писмена информация от родителя или настойника и ясна организация, съобразена с указанията на медицински специалист. В аптеките за първа помощ не се съхраняват лекарства за общо раздаване.

Чл. 25. (1) Посетителите и външните изпълнители спазват указанията на служителите и правилата за достъп и безопасност.

(2) При отказ за спазване на правилата, агресивно поведение или риск за хората достъпът може да бъде отказан или прекратен, а при необходимост се подава сигнал на 112, без да се използват принуда или способности извън разрешените от закона.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

СГРАДИ, ПОМЕЩЕНИЯ, РАБОТНИ МЕСТА И ОБОРУДВАНЕ

Чл. 26. (1) Сградата, дворът, съоръженията и работните места се поддържат в състояние, което не създава неприемлив риск, при съобразяване с оценката на риска и действащите здравни, строителни, пожарни и образователни изисквания.

(2) Установена опасна зона се обозначава и огражда, а достъпът до нея се преустановява до отстраняване на риска.

Чл. 27. (1) Евакуационните пътища, изходите, стълбищата и подходите за аварийни екипи се поддържат свободни, обозначени и използвани по всяко време.

(2) Не се допуска заключване, блокиране, складиране или разполагане на мебели и предмети, които възпрепятстват евакуацията или достъпа до пожарогасители, електрически табла и спирателни устройства.

Чл. 28. (1) Осветлението, отоплението, вентилацията, температурата, водоснабдяването, санитарните помещения и нивото на шум се поддържат съобразно приложимите изисквания и характера на дейността.

(2) При условия, които могат да увредят здравето, помещението или дейността не се използват до отстраняване на риска или до въвеждане на подходящи временни мерки.

Чл. 29. (1) Подовите, стълбите, парапетите, вратите, прозорците и мебелите се поддържат стабилни и изправни. Разливи и други причини за подхлъзване се отстраняват или обозначават незабавно.

(2) Отварянето и почистването на прозорци, достъпът до височина и преместването на тежки предмети се извършват само с подходящи средства и от определени лица.

Чл. 30. (1) Електрическите уредби и уреди се използват само по предназначение, в техническа изправност и съгласно инструкциите на производителя. Проверки и ремонти се извършват от правоспособни или определени лица.

(2) Не се допуска използване на повредени кабели, контакти и разклонители, претоварване на електрическата мрежа, нерегламентирани свързвания или оставяне на включен уред без надзор, когато това създава риск.

Чл. 31. (1) Машини, съоръжения, стълби, инструменти и спортни уреди се въвеждат и използват след необходимите проверки, при налични защитни устройства и ясни инструкции.

(2) Ученици използват оборудване с повишен риск единствено за образователна дейност, след инструктаж и под непосредствен надзор на компетентен учител.

Чл. 32. (1) Химични вещества и смеси се съхраняват в оригинални или надлежно етикетирани съдове, съобразно информационните листове за безопасност, съвместимостта и ограниченията за достъп.

(2) Не се допуска съхраняване на химикали в съдове за храни и напитки, смесване без установена процедура, изливане в канализацията без разрешен ред или използване от ученици извън организирано занятие.

Чл. 33. (1) Почистването и дезинфекцията се извършват с разрешени продукти, при спазване на етикета, информационния лист и необходимите средства за защита.

(2) Препаратите се съхраняват заключени или по друг надежден начин, недостъпен за ученици, отделно от храни и напитки.

Чл. 34. (1) Ремонти, строително-монтажни дейности и работи на външни изпълнители се планират така, че да не излагат ученици и работещи на риск.

(2) Преди започване се определят отговорните лица, границите на работната зона, маршрутите, времето за работа, необходимите прекъсвания на комуникации и мерките за координация между училището и изпълнителя.

ГЛАВА ПЕТА

КАБИНЕТИ И ДЕЙНОСТИ С ПОВИШЕН РИСК

Чл. 35. (1) В кабинетите по химия, физика, информационни технологии, физкултурните салони, хранилищата и другите специализирани помещения се прилагат този правилник, съответната инструкция от приложенията и указанията на учителя.

(2) Инструкцията се поставя на достъпно място или се предоставя по друг проследим начин. Учителят избира само дейности, съответстващи на оборудването, възрастта и подготовката на учениците.

Чл. 36. (1) Преди практическа работа учителят проверява работните места, уредите, веществата, средствата за защита и възможността за безопасно прекратяване на опита.

(2) Практическа работа не започва при липса на необходимото оборудване, неизправност, недостатъчен надзор или друг неприемлив риск.

Чл. 37. (1) Опити с открит пламък, реактивни, корозивни, токсични или запалими вещества се провеждат само когато са педагогически обосновани, разрешени за съответната възраст и обезпечени с необходимите средства и контрол.

(2) Количествата се ограничават до минимално необходимите. Остатъците и отпадъците се събират и предават по установен безопасен ред.

Чл. 38. (1) В часовете по физическо възпитание и спорт учителят съобразява натоварването със здравословното състояние, възрастта, условията и подготовката на учениците и проверява терена и уредите преди използване.

(2) Учениците, освободени от физическо натоварване, присъстват и изпълняват дейности по реда на ПДУ и медицинските указания, без да бъдат включвани в противоположни упражнения.

Чл. 39. (1) Работа с видеодисплеи се организира с подходяща поза, разположение на екрана, осветление и редуване на дейностите. Кабелите и захранващите устройства не трябва да създават риск от спъване, токов удар или пожар.

(2) Инсталиране на софтуер, свързване на лични устройства към училищна инфраструктура и промяна на настройки се извършват само с разрешение и по установения ред.

Чл. 40. (1) При обучение в електронна среда от разстояние учениците и работещите спазват правилата за безопасна работа с устройства, ергономични паузи, защита на личните данни и информационна сигурност.

(2) Използването на камера и микрофон се урежда от ПДУ и указанията на учителя. Не се допуска записване, разпространяване или публикуване на учебни занятия и образи или гласове на участници без приложимо правно основание и разрешение по установения ред.

Чл. 41. (1) Дейности, които не са обичайни за училището или създават нов риск, се провеждат след предварителна оценка и определяне на конкретни организационни и технически мерки.

(2) При необходимост директорът изисква становище от компетентно лице, службата по трудова медицина, технически специалист или друг външен експерт.

ГЛАВА ШЕСТА

ПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ И ДЕЙСТВИЯ ПРИ БЕДСТВИЯ

Чл. 42. (1) Организацията за пожарна безопасност се определя със заповеди, правила и планове, съобразени с Наредба № 8121з-647 от 01.10.2014 г. и характеристиките на обекта.

(2) Определените длъжностни лица извършват проверки, организират поддържането на пожарогасителите, обозначенията, аварийното осветление и свободните евакуационни пътища и документирант действията, когато това се изисква.

Чл. 43. (1) Забраняват се паленето на огън и използването на пиротехнически изделия на територията на училището, освен при специално разрешена и обезопасена дейност.

(2) Запалими материали и отпадъци не се натрупват по евакуационни пътища, в близост до източници на топлина или на места, които не са определени за съхранението им.

Чл. 44. (1) При забелязан дим, мирис на изгоряло или пожар лицето предупреждава намиращите се в близост, задейства установената система за оповестяване, подава сигнал на 112 и уведомява ръководството, ако това може да стане безопасно.

(2) Пожарогасител се използва само при малък начален пожар, осигурен път за отстъпление и без излагане на личен риск. Приоритет са сигнализирането и евакуацията.

Чл. 45. (1) Евакуацията се извършва по утвърдените маршрути към определените сборни места, организирано и без използване на асансьори, ако има такива.

(2) Учителят извежда групата, взема наличната информация за присъстващите, проверява числеността на сборното място и незабавно докладва за липсващо лице, без да се връща самоволно в опасната зона.

Чл. 46. (1) Планът за защита при бедствия урежда оповестяването, действията при земетресение, пожар, наводнение, опасни метеорологични явления, заплаха и други приложими рискове, както и подкрепата за лица, които се нуждаят от помощ при евакуация.

(2) Конкретните указания на компетентните органи и на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване имат предимство пред предварителния сценарий, когато обстановката го налага.

Чл. 47. (1) При земетресение по време на силния трясък лицата се отдалечават от прозорци и нестабилни предмети, прикриват главата и не се втурват към изходите. Евакуация започва след отшумяване на основния трясък и по указание на отговорните лица, освен при непосредствена опасност.

(2) След евакуацията не се влиза отново в сградата до разрешение на компетентно лице или орган.

Чл. 48. (1) Учебни евакуации и тренировки се провеждат по план и се анализират. Констатираните затруднения се отразяват и се определят коригиращи мерки.

(2) При тренировката се избягват действия, които сами създават риск, паника или ненужно разкриване на чувствителна информация.

Чл. 49. (1) При реално бедствие или авария директорът или определеното лице организира взаимодействието с 112, пожарната, полицията, спешната медицинска помощ, Столичната община и другите компетентни органи.

(2) Официална информация към родители, медии и общественост се предоставя от директора или изрично определено лице, без да се разкриват данни, които нарушават права, пречат на действията на службите или застрашават сигурността.

ГЛАВА СЕДМА

ДОСТЪП, ДВИЖЕНИЕ И ДЕЙНОСТИ ИЗВЪН УЧИЛИЩЕТО

Чл. 50. (1) Достъпът до сградата и двора се осъществява по Правилника за пропускателния режим. Настоящият правилник не създава отделен паралелен ред за проверка, регистрация или придружаване.

(2) Забравена ученическа карта или закъснение не са основание ученик да бъде оставен извън училището; прилага се установеният ред за идентифициране и допускане.

Чл. 51. (1) Движението и престоят на моторни превозни средства в двора са забранени, освен в случаите и по реда на Правилника за пропускателния режим — за аварийни и обслужващи дейности, доставка, лица с увреждания или друго изрично разрешено основание.

(2) Разрешеното движение се извършва с минимална скорост и повишено внимание, без да се възпрепятстват евакуационни изходи и достъпът на специализирани автомобили. При движение на ученици се осигурява контрол и при необходимост временно отделяне на маршрута.

Чл. 52. (1) Дейност извън училището се организира след преценка на маршрута, мястото, възрастта и броя на учениците, необходимия брой придружители, транспорта, метеорологичните условия, здравните и други специфични рискове.

(2) Определят се ръководител и придружители, начин за връзка, сборни точки, действия при отделяне на ученик и при инцидент, както и минимално необходимата информация за участниците.

Чл. 53. (1) Туристически пътувания и други организирани прояви се провеждат по ЗПУО, Наредба № 10 от 01.09.2016 г., приложимата наредба за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена и чл. 27–29 от ПДУ.

(2) Изискват се информирано съгласие, инструктаж, заповед на директора и застраховка, когато това е предвидено. Не се изискват и не се разпространяват повече лични данни от необходимите за конкретната цел.

Чл. 54. (1) При организиран превоз се използва правоспособен превозвач и технически годно превозно средство при спазване на специалните изисквания за превоз на деца и ученици.

(2) Придружителите следят за безопасното качване и слизване, използването на обезопасителни колани, когато са налични и задължителни, и спазването на правилата по време на пътуването.

Чл. 55. (1) При внезапно влошаване на времето, промяна на маршрута, повреда, заболяване, изгубване на участник или друга непредвидена опасност ръководителят преустановява или променя дейността и уведомява директора и родителите според ситуацията.

(2) При непосредствен риск се подава сигнал на 112 и се изпълняват указанията на компетентните служби.

ГЛАВА ОСМА

ОБУЧЕНИЕ И ИНСТРУКТАЖ ПО БЕЗОПАСНОСТ

Чл. 56. (1) Обучението и инструктажът на работниците и служителите се организират по Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г., оценката на риска и утвърдената от директора организация.

(2) Провеждат се начален, на работното място, периодичен, ежедневен — когато дейността го изисква, и извънреден инструктаж при предвидените в нормативната уредба случаи.

Чл. 57. (1) До самостоятелна работа се допуска лице, което е преминало необходимия инструктаж и обучение, а когато се изисква — проверка на знанията, правоспособност или медицинска годност.

(2) Новоназначени, командировани, стажанти и външни изпълнители се инструктират според характера на дейността и рисковете на обекта.

Чл. 58. (1) Инструктажът на учениците е част от организацията на образователния процес и не се смесва с документацията за инструктаж на работници и служители.

(2) Общият инструктаж се провежда в началото на учебната година, а конкретен инструктаж — преди лабораторна, спортна, туристическа, общественополезна или друга рискова дейност и при промяна на условията.

Чл. 59. (1) Инструктажът на учениците се отразява по начин, утвърден от директора, който позволява да се установят дата, тема, инструктиращо лице и обхванати ученици.

(2) За ученици, които са отсъствали, инструктажът се провежда преди включването им в съответната дейност.

Чл. 60. (1) При установено незнание, неспазване или промяна на риска се провеждат допълнително разяснение, демонстрация или повторен инструктаж.

(2) Подписът удостоверява провеждането, но не замества реалното обучение, надзора и контрола.

ГЛАВА ДЕВЕТА ИНЦИДЕНТИ И ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 61. (1) При инцидент първите действия са: осигуряване на безопасност на мястото, прекратяване на опасния процес, оценка на състоянието, повикване на 112 при необходимост и оказване на първа помощ в рамките на компетентността.

(2) Мястото се запазва, доколкото това не пречи на спасяването и не създава нов риск. Ръководството се уведомява незабавно.

Чл. 62. (1) При инцидент с ученик се уведомява родителят или настойникът възможно най-бързо, освен ако това противоречи на указание на компетентен орган или на интереса на детето в конкретен случай.

(2) Обстоятелствата и предприетите действия се документират в училищен регистър или формуляр за инциденти, при спазване на принципа за минимизиране на личните данни.

(3) Инцидент с ученик не се регистрира като трудова злополука, освен ако законът не придава такова качество на конкретния случай.

Чл. 63. (1) Данните за инцидента се анализират с цел предотвратяване на повторение, без предварително приписване на вина.

(2) При необходимост се актуализират оценката на риска, инструкциите, организацията на надзора, оборудването или обучението.

Чл. 64. (1) Злополука с работник или служител, за която има данни, че може да е трудова, се установява, проучва, регистрира и декларира по Кодекса за социално осигуряване и Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки.

(2) Директорът осигурява своевременното събиране на данни и подаването на декларация до компетентното териториално поделение на НОИ в законовия срок.

Чл. 65. (1) При тежка, смъртна или групова злополука се уведомяват незабавно компетентните органи по установения ред и се изпълняват техните указания.

(2) Не се допуска укриване, заличаване или подправяне на данни за злополука, както и възпрепятстване на проверка или разследване.

Чл. 66. (1) Информация за здравословното състояние и инцидента се предоставя само на законово оправомощени лица и в необходимия обем.

(2) Снимки, видеозаписи и сведения от инцидент не се публикуват и не се разпространяват служебно извън установения ред. Това не пречи на законосъобразното подаване на сигнал, съдействието на компетентен орган или защитата на права.

ГЛАВА ДЕСЕТА ПЪРВА ПОМОЩ

Чл. 67. (1) Първата помощ започва с осигуряване на безопасност за оказващия помощ, пострадалия и околните, оценка на съзнанието и дишането и подаване на сигнал на 112, когато състоянието е сериозно или има съмнение.

(2) Следват се указанията на диспечера на 112 и на медицинските специалисти. Не се извършват действия, за които лицето няма подготовка или които могат да влошат състоянието.

Чл. 68. (1) При липса на нормално дишане незабавно се започва кардиопулмонална ресусцитация от лице, което може да я извърши, включително по указания на 112, и се използва автоматичен външен дефибрилатор, ако е наличен, съгласно гласовите му указания.

(2) При безсъзнание и нормално дишане пострадалият се поставя в стабилно странично положение, освен при съмнение за травма или друго противопоказание; дишането се наблюдава до пристигане на помощ.

Чл. 69. (1) Силно кръвотечение се овладява с директен натиск и подходяща превръзка. Забит предмет не се изважда; натискът се прилага около него.

(2) При съмнение за счупване, травма на глава, врат или гръбнак пострадалият не се премества, освен при непосредствена опасност или по указание на 112.

Чл. 70. (1) Изгаряне се охлажда с хладка течаща вода, когато това е безопасно. Не се използват лед, мазнини, кремове или други домашни средства и не се отстранява залепнало облекло.

(2) При отравяне не се предизвиква повръщане и не се дават храна, напитки или вещества без указание на медицински специалист. Опаковката или информацията за веществото се запазва за спешния екип.

Чл. 71. (1) При електрически удар източникът се изключва безопасно преди допир до пострадалия. Не се докосва лице, което е в контакт с електрически ток.

(2) Аптеките се разполагат на обозначени и достъпни за персонала места, проверяват се периодично и съдържат материали за първа помощ в срок на годност. Лекарства не се включват за общо приложение.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА ДОКУМЕНТАЦИЯ, КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТ

Чл. 72. (1) Училището поддържа необходимата документация по здравословни и безопасни условия на труд, пожарна безопасност, бедствия и инциденти на хартиен и/или на електронен носител по ред, утвърден от директора.

(2) Достъпът, сроковете за съхранение и унищожаването се определят според законовите изисквания и правилата за защита на личните данни.

Чл. 73. (1) Документацията включва най-малко, когато е приложимо: оценка на риска и програма от мерки; книги или регистри и програми за инструктаж; протоколи на комитета или групата по условия на труд; документи за технически проверки и поддръжка; планове и протоколи от тренировки; регистър на трудовите злополуки; училищни записи за инциденти; проверки на аптечки и пожарогасители.

(2) Не се създават дублиращи регистри без ясна цел и правно основание.

Чл. 74. (1) Контролът се осъществява от директора и определените длъжностни лица в рамките на правомощията им. Проверяват се не само документите, а и реалното състояние на средата и поведението.

(2) За констатираните рискове се определят мярка, отговорно лице и срок. При непосредствена опасност дейността се преустановява незабавно.

Чл. 75. (1) Всеки работещ може да прави предложения и да подава сигнали за риск до директора, комитета или групата по условия на труд, представителите на работещите или компетентните органи.

(2) Подаването на добросъвестен сигнал, синдикалната дейност и упражняването или защитата на законни права не могат да бъдат ограничавани чрез правила за поверителност или да водят до неблагоприятно третиране.

Чл. 76. (1) Нарушение, извършено от работник или служител, се разглежда по Кодекса на труда и ПВТР при спазване на компетентността, процедурата, правото на защита и индивидуалната преценка.

(2) Този правилник не определя автоматично дисциплинарно наказание и не заменя законовата процедура.

Чл. 77. (1) При нарушение от ученик се прилагат ПДУ, ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование, като се отчитат възрастта, обстоятелствата, потребностите и най-добрият интерес на детето.

(2) Мерки за безопасност могат да бъдат предприети незабавно за прекратяване на риск, но не се представят като санкция и не отменят изискуемата процедура за налагане на санкция.

Чл. 78. (1) Когато деянието съдържа данни за административно нарушение или престъпление, директорът уведомява компетентния орган при наличие на законово основание.

(2) Имуществена, административнонаказателна или наказателна отговорност се носи само при условията и по реда на закона; в правилника не се определят самостоятелни глоби или други наказания извън законова компетентност.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 79. (1) Приложенията са неразделна част от правилника. Директорът може да утвърждава допълнителни инструкции за конкретно помещение, оборудване или дейност, когато оценката на риска го налага.

(2) Допълнителна инструкция не може да противоречи на този правилник, ПДУ, ПВТР, Правилника за пропускателния режим или нормативен акт.

Чл. 80. (1) Правилникът се преглежда най-малко веднъж годишно и при нормативна промяна, изменение на сградата или организацията, въвеждане на ново оборудване, настъпил сериозен инцидент или установена необходимост.

(2) Предложения за изменение могат да правят директорът, заместник-директорите, комитетът/групата по условия на труд, педагогическият съвет, синдикалните организации и работещите.

Чл. 81. (1) Правилникът е обсъден от общото събрание на работниците и служителите и след консултиране с комитета или групата по условия на труд е утвърден със заповед на директора.

(2) Номерата и датите на протокола и заповедта се попълват след приключване на съответните процедури.

Чл. 82. (1) Правилникът влиза в сила от 15 септември 2026 г. и отменя предходната училищна редакция на правилата за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

(2) За неуредените случаи се прилагат действащото законодателство и относимите вътрешни актове на училището.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1
ОБЩА ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНО ПОВЕДЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Влизайте и излизайте спокойно; движете се вдясно по стълбите и коридорите и не тичайте, не се блъскайте и не блокирайте изходите.
2. Изпълнявайте указанията на учителите и служителите и съобщавайте незабавно за разлив, счупване, оголен кабел, дим, опасен предмет, насилие или пострадал човек.
3. Не се надвесвайте през прозорци и парапети, не сядайте на первази и не хвърляйте предмети.
4. Не докосвайте електрически табла, пожарогасители, химикали, инструменти и уреди без разрешение.
5. При сигнал за евакуация оставете вещите, следвайте учителя и маршрута, не използвайте асансьор и не се връщайте в сградата.
6. При инцидент не се струпвайте и не снимайте. Повикайте възрастен; подайте 112 само ако възрастен не е достъпен или ситуацията изисква незабавна реакция.
7. Не носете оръжия, пиротехника, запалими, токсични или други опасни вещества и предмети.
8. Пазете собствените си данни и тези на другите; не публикувайте снимки или записи от инцидент или занятие без разрешение и правно основание.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2

ИНСТРУКЦИЯ ЗА КАБИНЕТА ПО ХИМИЯ

1. В кабинета и хранилището се влиза само с разрешение на учителя. Учениците не остават без надзор по време на практическа работа.
2. Преди опит се изслушва конкретният инструктаж и се използват посочените очила, ръкавици, престилка или други средства.
3. Реактиви не се вкусват и не се помирисват директно; не се пипетират с уста. Не се смесват вещества извън дадената инструкция.
4. Съдовете се надписват. Излишен реактив не се връща в оригиналната опаковка. Отпадъците се събират по указания от учителя начин.
5. При разлив, счупване, попадане на вещество върху кожата или в очите или вдишване незабавно се уведомява учителят; мястото не се почиства самоволно.
6. При попадане в очите се промива обилно с вода, ако това е безопасно, и се търси медицинска помощ. Следват се информационният лист и указанията на 112.
7. Открит пламък се използва само по изрично указание, далеч от запалими вещества, при осигурени средства за гасене.
8. След работа уредите се изключват, работното място се предава подредено и ръцете се измиват.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3

ИНСТРУКЦИЯ ЗА КАБИНЕТА ПО ФИЗИКА И ПРАКТИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

1. Уреди и електрически схеми се използват само след проверка и разрешение от учителя.
2. Схеми се сглобяват при изключено захранване. Включването се извършва след проверка от учителя.
3. Не се докосват неизолирани проводници, контакти, нагрети части, лазерни източници или движещи се механизми без указание и защита.
4. Повреда, искрене, мирис на изгоряло или необичайно нагряване налагат незабавно прекратяване на работата и уведомяване на учителя.
5. При работа с тежести, стативи и стъклени тела се проверява устойчивостта им и се осигурява свободна работна зона.
6. Уредите не се ремонтират от ученици. След опита захранването се изключва и работното място се предава безопасно.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4
ИНСТРУКЦИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ, СПОРТ И ДВИГАТЕЛНИ
ДЕЙНОСТИ

1. Занятието започва след проверка на салона или терена, настилка и уредите и след подходяща замявка.
2. Учениците съобщават на учителя за болка, неразположение, травма или медицинско ограничение и не изпълняват противопоказни упражнения.
3. Уред се използва само по указания начин, при осигуряване и достатъчно разстояние. Не се премества без разрешение.
4. Бижута и предмети, които могат да причинят травма, се свалят или обезопасяват. Използва се подходящо спортно облекло и обувки.
5. При травма дейността се спира, мястото се освобождава и се уведомява учителят. Пострадалият не се премества при съмнение за сериозна травма, освен при непосредствена опасност.
6. Дейности на открито се съобразяват с температурата, настилка, въздуха, гръмотевичната активност и други метеорологични рискове.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5

ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ УРЕДИ

1. Използвайте само изправни уреди с неповредени кабели, щепсели и защиты и само по предназначение.
2. Не включвайте и не изключвайте уред с мокри ръце и не дърпайте кабела. Не използвайте импровизирани връзки и претоварени разклонители.
3. При искрене, мирис на изгоряло, необичаен шум или нагряване изключете захранването само ако е безопасно и уведомете отговорното лице.
4. Почистване и преместване се извършват след изключване от мрежата и охлаждане, когато е приложимо.
5. Ремонт, отваряне на корпус и работа по електрически табла се извършват само от правоспособно или определено лице.
6. При токов удар първо се прекъсва захранването; пострадалият не се докосва, докато е в контакт с ток. Подава се сигнал на 112 и се оказва първа помощ според подготовката.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6
ИНСТРУКЦИЯ ЗА КОМПЮТЪРЕН КАБИНЕТ И РАБОТА С ВИДЕОДИСПЛЕЙ

1. Работното място се настройва така, че стъпалата да имат опора, гърбът да е подпрян, а екранът да се вижда без отблясъци и неудобно навеждане.
2. Редувайте работата на екран с други дейности и правете кратки зрителни и двигателни паузи според указанията на учителя.
3. Не раз мествате кабели, не отваряте корпуси и не включвате външни устройства без разрешение.
4. Не се консумират храни и напитки в близост до техниката.
5. Повреда, нагряване, мирис на изгоряло или проблем със захранването се съобщават незабавно; устройството не се ремонтира от ученик.
6. Използват се само разрешени профили, програми и ресурси. Не се променят настройки за сигурност и не се заобикалят филтри и ограничения.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7
ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНО И ОТГОВОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНТЕРНЕТ

1. Използвайте училищните профили и системи само за разрешени образователни цели и пазете паролите си; не използвайте чужд профил.
2. Не споделяйте адрес, телефон, документи, местоположение, здравни данни или други лични данни без необходимост и разрешение.
3. Не отваряйте подозрителни връзки и файлове и не инсталирайте софтуер. При съмнение за измама, зловреден код или компрометиран профил уведомете учител или администратор.
4. Не създавайте, не разпространявайте и не препращайте унизително, заплашително, сексуално, насилствено или незаконно съдържание.
5. При онлайн тормоз, изнудване, контакт от непознат или съдържание, което ви тревожи, прекратете контакта, запазете необходимите доказателства без разпространение и уведомете доверен възрастен.
6. Снимки, глас и видеозаписи на други лица се създават и използват само при правно основание, ясна образователна цел и установено разрешение.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8
ИНСТРУКЦИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА ОТ РАЗСТОЯНИЕ

1. Устройството се поставя стабилно, кабелите не пресичат проходи, а зарядното устройство е изправно и не се покрива по време на работа.
2. Работното място се осветява добре; екранът е на подходящо разстояние и височина. Следват се графикът и почивките, определени от учителя.
3. Включването на камера и микрофон се извършва съобразно ПДУ и указанията на учителя, като фонът и средата не разкриват ненужни лични данни.
4. Не се записват и не се разпространяват занятия, чатове, изображения или гласове на участници без приложимо правно основание и разрешение.
5. Покани и връзки за занятия не се предоставят на външни лица. При неоторизиран участник, обидно съдържание или пробив в сигурността незабавно се уведомява учителят.
6. При продължително неразположение, зрителен дискомфорт, болка или техническа опасност работата се прекратява и се уведомяват учителят и родителят.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9
ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА АСАНСЬОРА

1. Асансьорът се използва само по предназначение и при спазване на указанията в кабината, обозначената товароносимост и допустимия брой пътници.
2. Деца до навършване на 12-годишна възраст могат да използват асансьора само когато са придружени от пълнолетно лице.
3. Пълнолетният придружител влиза и излиза заедно с детето и следи за безопасното му поведение по време на пътуването.
4. В кабината се влиза и от нея се излиза спокойно, след като асансьорът е спрял и вратите са напълно отворени. На излизащите се осигурява предимство.
5. Забраняват се тичане, скачане, блъскане, люлеене на кабината, игра с бутоните, облягане на вратите, опити за задържане или насилствено отваряне на вратите и всяко друго поведение, което създава риск.
6. Не се допуска претоварване на асансьора. Обемисти предмети, оборудване и материали се превозват само след разрешение и при осигурена безопасност; не се превозват запалими, взривоопасни или други опасни вещества.
7. Предимство при ползване имат лица с увреждания или временно затруднена подвижност и техните придружители.
8. При пожар, задимяване, земетресение, авария или сигнал за евакуация асансьорът не се използва, освен по изрично указание на компетентните аварийни служби.
9. При спиране между етажи или друга неизправност пътниците запазват спокойствие, използват алармения бутон или системата за връзка и изчакват помощ. Забраняват се опити за самостоятелно напускане на кабината или отваряне на вратите.
10. Повреда, необичаен шум, мирис, задимяване или друго съмнение за неизправност се съобщават незабавно на служител на училището. Асансьорът не се използва до проверка и разрешаване на ползването му от компетентно лице.

УДОСТОВЕРЯВАНЕ

Правилникът е обсъден на Педагогически съвет с протокол №12/11.09.2026 г. и е утвърден със заповед №3/15.09.2026 г. на директора на 105. СУ „Атанас Далчев“.

ДИРЕКТОР:

/име, подпис и печат/